

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Deviza împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești (în prezent Structura teritorială de asistență socială Hîncești), terț Livia Ialîi, cu privire la anularea deciziei de stabilire a graficului de întreveneri în partea respingerii cererii lui Igor Deviza, stabilirea graficului de întreveneri conform cererii,

împotriva deciziei din 20 august 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 3ra-926/24

NR. PIGD 2-23152619-01-3ra-11122024)

Recursul declarat după 01 septembrie 2023. Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu actele judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, prin prisma art. 432 alin.(1) lit.a),e) din Codul de procedură civilă, nu constituie temei de casare a acestora.

Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, jud. D. Corlăteanu,
Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan,

11 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 octombrie 2023, Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, terț Livia Ialîi, solicitând anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întreveneri dintre tata Deviza Igor și copilul xxxxx”, în partea respingerii parțiale a cererii depuse privind asigurarea drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat de copil și stabilirea graficului de întreveneri care nu doar să interzică părintelui care locuiește cu copilul să împiedice contactul cu tatăl care locuiește separat, dar și să-i asigure exercitarea în mod echitabil a drepturilor părintești.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 27 septembrie 2023, în rezultatul examinării și admiterii parțiale a cererii privind asigurarea drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat de copil și stabilirea graficului de întreveneri a copilului minor xxxxx cu tatăl Igor Deviza, autoritatea tutelară teritorială a emis decizia nr. 1292 cu privire la stabilirea graficului de întreveneri dintre tata Igor Deviza și copilul minor xxxxx, prin care: „a) în perioada aflării tatălui în Republica Moldova, Igor Deviza va beneficia de întrevenerile cu xxxxx în zilele de luni și miercuri în intervalul de tip cuprins între ora 14:00-17:00, cu preluarea copilului de către tată de la domiciliul mamei și întoarcerea copilului la domiciliul mamei; b) în perioada aflării tatălui peste hotarele țării, acesta va comunica cu copilul prin intermediul aplicațiilor „Viber”, „Skype” și „WhatsApp”, altă aplicație care permite contactul audio/video, în fiecare zi de luni, miercuri și sâmbătă în intervalul de timp cuprins între ora 19:00-19:45 (ora Republicii Moldova).”

3. Totodată, a menționat că actul administrativ individual în partea contestată este nemotivat și lipsit de considerente faptice și juridice, iar în consecință, pasibil anulării, deoarece la aprobarea programului de întreveneri, organul emitent a acționat în detrimentul drepturilor și intereselor legitime atât a părintelui care locuiește separat de copilul său, cât și ale fiicei minore, ceea ce justifică deplângerea actului administrativ individual nr. 1292 din 27 septembrie 2023.

4. Reclamantul a precizat că s-a aflat în căsătorie cu Livia Deviza, iar la xxxxx, s-a născut fiica xxxxx. Iar pe parcursul soluționării pe cale judiciară a litigiului privind desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor cu mama, a plecat peste hotarele țării, în prezent domiciliind în Franța, circumstanță care conform legii, nu privează tatăl de drepturile sale părintești. Obligația corelativă a mamei să asigure dreptul tatălui care locuiește separat de copil exercitarea deplină a drepturilor părintești este expres prevăzută de lege. Neexecutarea și încălcarea acesteia a constituit temei pentru autoritatea tutelară teritorială să soluționeze cererea privind lezarea drepturilor părintești ale părintelui care locuiește separat de copil, care prin derogare de la prevederile imperative ale Legii, nu a asigurat tatălui care locuiește separat de copil realizarea drepturilor sale părintești, în special: dreptul de a întreține relații personale și contacte directe regulate cu fiica minoră xxxxx; dreptul de a participa la creșterea, educația, instruirea, dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copilului minor; dreptul de a petrece timpul împreună cu fiica; dreptul de a avea întrevederi cu fiica, de a o vizita, precum și de a fi vizitat de către minoră în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, zilele de vacanță, zilele de concediu, zilelor de naștere a copilului, a tatălui, etc.; dreptul de a comunica nestingherit cu copilul minor, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, sau prin alte mijloace; dreptul de a primi de la mama copilului minor informații referitor la copil.

5. Reclamantul a afirmat că, circumstanțele elucidate denotă caracterul ilegal al actului administrativ individual, acesta fiind lipsit de considerații faptice și juridice. Drept consecință, este pasibil anulării în partea contestată, având în vedere lipsa considerentelor esențiale de fapt și de drept care justifică emiterea actului administrativ individual, fiind încălcate prevederile imperative ale art. 118 alin.(1),(3) din Codul administrativ, precum și lipsa conținutului suficient de cert, fiind încălcate prevederile imperative ale art. 119 alin.(1) din Codul administrativ, care au fost ignorate de autoritatea tutelară. La fel, demonstrează încălcarea flagrantă a drepturilor și intereselor sale legitime de tată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

6. Prin încheierea din 30 octombrie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, Livia Ialîi a fost atrasă în proces în calitate de terț.

7. Prin hotărârea din 19 februarie 2024 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Igor Deviza împotriva Direcției Generale Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești (în prezent Structura Teritorială de Asistență Socială Hîncești), terț Livia Ialîi privind anularea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întrevederi dintre tata Igor Deviza și copilul xxxxx” în partea respingerii cererii depuse de Igor Deviza, cu stabilirea graficului de întrevederi cu fiica xxxxx, solicitat prin cererea din 23 august 2023.

8. Prin încheierea din 19 martie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins cererea depusă de Livia Ialîi, reprezentată de avocatul Alexandru Savva, cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

9. La 25 martie 2024, prin intermediul poștei terestre (Vol.I, f.d.225), Livia Ialîi, reprezentată de avocatul Alexandru Savva, a depus recurs împotriva încheierii din 19 martie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând repunerea în termenul de contestare, casarea încheierii contestate.

POZIȚIA CURȚII DE APEL (INSTANȚEI DE RECURS)

10. Prin decizia din 06 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de Livia Ialîi. S-a menținut încheierea din 19 martie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 04 martie 2024, Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba, a depus apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzai, adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 20 august 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Igor Deviza. S-a menținut hotărârea din 19 februarie 2024 a Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni.

13. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că fiind investită cu soluționarea cauzei ca instanță de fond, Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni, prin hotărârea din 19 februarie 2024 a respins acțiunea formulată de Igor Deviza ca neîntemeiată, apreciată ca fiind legală soluția primei instanțe, iar în argumentarea poziției a reținut următoarele:

14. Cu referire la legislația pertinentă în vigoare la data inițierii procedurii administrative, instanța de apel a citat art. 51 alin. (1), (2),(3),(4), art. 52 alin. (1), (2),(3), art.57² lit.a),b), art. 58 alin. (1), (1¹), (1²) (2), art.61 alin. (3), art. 64 alin. (1), (2), (2¹), (2²), (2³), (3),(4) din Codul familiei, art. 17 din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994 (în vigoare la momentul emiterii actului administrativ contestat), art. 1 alin.(2) din Legea cu privire la intrarea/ieșirea din țară nr. 269 din 09 noiembrie 1994, art. 1 din Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013, noțiunea de copil separat de părinți în sensul art. 3 din Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013. Totodată, a considerat relevante și aplicabile reglementările internaționale: art. 9 alin.(1),(2), (3) din Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată de Parlament la 12

decembrie 1990. Astfel, raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a notat că potrivit certificatului de căsătorie seria xxxxx nr. xxxxx din 25 iunie 2016, la 25 iunie 2016 a fost înregistrată căsătoria între Igor Deviza și Livia Deviza (Indoitu), trecută în registrul actelor de stare civilă cu nr. 104, iar potrivit certificatului de naștere seria xxxxx nr. xxxxx, la data de xxxxx, din căsătoria respectivă, s-a născut copilul xxxxx.

15. Prin hotărârea din 13 iulie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, s-a desfășurat căsătoria încheiată între Livia Deviza și Igor Deviza, fiind stabilit domiciliul copilului minor xxxxx cu mama Livia Deviza.

16. La 23 august 2023, Igor Deviza s-a adresat Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu o cerere prin care a solicitat stabilirea unui grafic de întreveneri cu fiica xxxxx, a.n. xxxxx, motivul adresării fiind faptul că tata domiciliază permanent în afara țării și cu mama copilului nu găsește întotdeauna soluții pozitive privind modalitatea de exercitare a drepturilor părintești de către părintele care locuiește separat cu copilul.

17. La 27 septembrie 2023, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a emis Decizia nr. 1292 „Cu privire la stabilirea graficului de întreveneri dintre tata Deviza Igor și copilul xxxxx a.n. xxxxx”, prin care a decis: 1. „Cererea înaintată de Deviza Igor în interesele copilului minor xxxxx a.n. xxxxx cu privire la stabilirea unui grafic de întreveneri se admite parțial. 2. Se stabilește programul de vizite după cum urmează: a) În perioada aflării tatălui în Republica Moldova, Deviza Igor va beneficia de întreveneri cu xxxxx în zilele de luni și miercuri în intervalul de timp cuprins între orele 14:00-17:00, cu preluarea copilului de către tată de la domiciliul mamei (mun. Hîncești, str. M. Sadoveanu 5/36) și întoarcerea copilului la domiciliul mamei. b) În perioada aflării tatălui peste hotarele țării, acesta va comunica cu copilul prin intermediul convorbirilor telefonice, viber, skype, WhatsApp, altă aplicație care permite contactul audio/video, în fiecare zi de luni, miercuri și sâmbătă în intervalul de timp cuprins între orele 19:00-19:45 (ora RM). 3. În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată. 4. Decizia intră în vigoare din data emiterii. 5.

Decizia este susceptibilă atacării pe calea contenciosului administrativ, în termen de 30 zile de la data recepționării de către petiționari, în condițiile art. 209 Cod administrativ nr. 116/19 iulie 2018” (Vol.I, f.d. 7-11).

18. La 26 octombrie 2023, Igor Deviza a contestat cu cerere prealabilă decizia Direcției asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întreveneri dintre tata Deviza Igor și copilul xxxxx”, solicitând anularea acesteia, în partea solicitărilor neadmise din cerere (Vol.I, f.d. 107-108).

19. Prin răspunsul nr. 1499 din 03 noiembrie 2023 „Cu privire la rezultatele examinării cererii de contestare a actului administrativ individual

(1292/27.09.2023)”, Direcția asistență socială și protecție a familiei, Consiliul raional Hîncești, a respins cererea prealabilă înregistrată cu nr. 1816 din 26 octombrie 2023, depusă de Igor Deviza împotriva deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023, ca neîntemeiată. În context, instanța de apel a redat poziția autorității tutelare (Vol.I, f.d.109-116).

20. Reclamantul/intimat Igor Deviza, tatăl copilului minor xxxxx, în dezacord cu actul administrativ contestat, a invocat, în esență, încălcarea de către autoritatea publică pârâtă a drepturilor sale în calitate de părinte care locuiește separat de copil și a indicat în acest sens că, autoritatea pârâtă, prin neadmiterea cererii în partea solicitării privind „stabilirea unui program care permite de a fi vizitat de fiica minoră xxxxx, în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, zilelor de vacanță, zilelor de concediu zilelor de naștere a copilului și a tatălui [...]”, a acționat în viziunea acestuia, în detrimentul drepturilor și intereselor legitime atât ale lui Igor Deviza, în calitate de părinte care locuiește separate de copilul său, cât și ale copilului minor xxxxx.

21. Deși și-a exprimat dezacordul cu decizia DASPF nr. 1292 din 27 septembrie 2023 „Cu privire la stabilirea graficului de întreveneri dintre tata Deviza Igor și copilul xxxxx”, invocând că, „actul administrativ individual, în partea contestată este nul, ilegal, nemotivat, lipsit de considerente factice și juridice, și drept consecință, pasibil anulării integrale, deoarece la aprobarea programului de întreveneri al tatălui Deviza Igor cu copilul minor xxxxx organul emitent a acționat în detrimentul drepturilor și intereselor legitime atât ale părintelui Deviza Igor care locuiește separat de copilul său, cât și ale minorei xxxxx”, la caz, reclamantul/apelant nu a prezentat argumente justificative a faptului lezării drepturilor și intereselor legitime ale sale și ale copilului minor.

22. În sensul celor relatate, instanța de apel a menționat că, simpla invocare a dezacordului cu soluția oferită de autoritatea publică pârâtă la cererea formulată de Igor Deviza cu privire la stabilirea unui grafic de întreveneri cu copilul minor xxxxx nu este suficient pentru a constata netemeinicia sau nemotivarea unui act administrativ individual defavorabil, cu atât mai mult ilegalitatea acestuia.

23. La caz, apelantul Igor Deviza invocând încălcarea intereselor și drepturilor sale și ale fiicei xxxxx, a lăsat fără concretizare și motivare dezacordul formulat, limitându-se la invocarea caracterului nemotivat și lipsit de considerente factice și juridice a actului administrativ individual defavorabil, la fel, fără nici o concretizare în acest sens.

24. În contradictoriu cu argumentele indicate de reclamantul/apelant Igor Deviza în susținerea poziției sale, autoritatea publică a reținut că, în partea admiterii parțiale a cererii depusă de Igor Deviza cu privire la stabilirea programului de vizite, a supus analizei circumstanțiale tipul atașamentului, relația tată-fiică, rutina zilnică a minorei, activitățile extrașcolare,

proximitatea domiciliului, istoricul îngrijirii copilului, modul de implicare în procesul de creștere a copilului.

25. Totodată, cu referire la partea cerințelor respinse cu referire la stabilirea programului de vizite a copilului minor la domiciliul tatălui care se află peste hotarele țării, autoritatea a indicat că, acest capăt de cerere este în afara atribuțiilor și competențelor funcționale ale Autorității Tutelare în domeniul protecției copilului, or, conform prevederilor art. 2 din Legea nr. 269/1994 cu privire la intrarea/ieșirea din țară, minorii au dreptul de a ieși și de a intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentatul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. În declarație se indică scopul călătoriei, durata acesteia și țara de destinație.

26. Pornind de la analiza cerințelor invocate de reclamantul/apelant Igor Deviza prin prisma circumstanțelor de drept invocate în acest sens, instanța de apel a evidențiat art. 51 alin. (4) din Codul familiei, care prevede că, în cazul copiilor separați de părinți, drepturile copilului la îngrijire și educație sînt asigurate de reprezentantul legal, iar corespunzător, art. 61 alin. (2) din Codul familiei, părinții sînt reprezentanții legali ai copiilor lor și acționează în numele lor în relațiile cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv în autoritățile administrației publice și instanțele judecătorești, fără a avea nevoie de împuterniciri speciale.

27. Totodată, a citat prevederile art.6 din Legea nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți-atribuțiile autorității tutelare locale.

28. Contextual prevederilor normei reiterate supra, care reglementează atribuțiile autorității tutelare în raport cu protecția drepturilor și intereselor copiilor, instanța de apel a constatat că, după cum just a reținut instanța de fond, acestea nu includ atribuția autorității tutelare de a acționa în calitate de reprezentant legal al copiilor, această atribuție fiind reglementată prin Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc a copiilor și a copiilor separați de părinți nr. 140/2013, care, la art. 12⁴ prevede că, exercitarea atribuțiilor de reprezentant legal al copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

29. Subsecvent, obiectul Legii identificate supra îl constituie procedurile de identificare, evaluare, asistență, referire, monitorizare și evidență a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și autoritățile și structurile responsabile de aplicarea procedurilor respective, însă, în sensul legii respective, noțiunea de „copil separat de părinți” este reglementată de norma art. 3, potrivit căruia, în sensul prezentei legi,

noțiunile principale utilizate au următoarele semnificații: copil separat de părinți - copil lipsit efectiv de grija părinților/unicului părinte în situații determinate de aflarea motivată a acestora în altă localitate din țară sau de peste hotare pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutive; copil luat de la părinți din cauza unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea acestuia; copil căruia i s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească. Totodată, norma respectivă reglementează și noțiunea de reprezentant legal al copilului - părintele copilului, persoană sau autoritate, desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele legitime ale copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și în alte domenii.

30. La caz, instanța de apel a reținut că, contrar reglementărilor citate supra, minora xxxxx nu este copil separat de părinți în sensul Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc a copiilor și a copiilor separate de părinți nr. 140/2013, care reglementează atribuția autorității tutelare de a acționa în calitate de reprezentant legal al său, or, având în vedere că reprezentanții legali ai xxxxx sunt părinții săi – Livia Ialți și Igor Deviza, aceștia la rândul său acționează în interesele ei, considerent din care, este întemeiată și justificată decizia de respingere a cerințelor invocate de reclamantul /apelant cu privire la stabilirea graficului de vizite la domiciliul tatălui care se află peste hotarele țării, deoarece această cerință excede atribuțiile autorității publice pârâte.

31. Suplimentar, instanța de apel a notat că cerințele formulate de reclamantul/ apelant Igor Deviza, în drept, se întemeiază inclusiv pe normele art. 64 alin. (2²) și (2³) din Codul familiei, care însă se referă la situația în care părintele la domiciliul căruia a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar/permanent în altă localitate din țară sau peste hotare, când la caz de fapt, domiciliul copilului minor xxxxx este stabilit cu mama Livia Ialți, din care considerent nu sunt aplicabile situației de față.

32. Totodată, instanța a menționat că drepturile invocate de Igor Deviza ca pretinse încălcate prin actul administrativ individual defavorabil ce constituie obiectul litigiului prezent, urmează a fi analizate în limitele în care apărarea acestora nu condiționează încălcarea corelativă a drepturilor copilului minor, care în acest sens sunt proeminente și urmează a fi luat în considerare în mod prioritar. De altfel, substanța cerințelor invocate de apelantul Igor Deviza prin acțiunea înaintată, în partea în care au fost contestate, au fost analizate de autoritatea publică pârâtă anume întru evitarea situației de depriorizare a intereselor supreme a copilului minor xxxxx prin absolutizarea situației tatălui ce ține de domiciliul său în afara Republicii Moldova, scopul fiind de a asigura realizarea interesului superior al copilului, reieșind din particularitățile individuale ale personalității și de situația concretă în care aceasta se află.

33. Generalizând cele expuse supra, instanța de apel a apreciat drept întemeiată concluzia instanței de fond asupra netemeinicii acțiunii reclamantului. Or, la caz s-a stabilit cert că, copilul minor frecventează instituție de învățământ școlar, totodată fiind încadrată la activitate extrașcolară: gimnastică și activități în cadrul Centrului de creație din oraș.

34. La fel, a mai menționat concluziile Consultației psihologice din 03 ianuarie 2023 a copilului minor xxxxx, potrivit cărora, la ultima s-a constatat anxietate, stare de neliniște, frică, sentiment de nesiguranță. Se percepe neglijarea emoțională din partea tatălui, lipsa atașamentului patern ce a dezvoltat sentiment de nesiguranță în relația părinte copil. Se mai indică că xxxxx nu mai vrea să vorbească cu tata la telefon, se simte rușinată când vorbește cu tata. Relația tata-fiică este axată pe răzbunare pentru fosta soție, decât pe educare și comunicare la vârsta cuvenită (Vol.I, f.d. 125).

35. Reieșind din prevederile legale menționate supra în coraport cu materialele cauzei, instanța de apel a reținut că la emiterea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu scopul acordat prin lege, iar temeiuri ce ar duce la anularea acesteia nu se atestă.

36. Redând prevederile art. 31, art. 118 alin.(1), (2), (3) din Codul administrativ, instanța de apel referitor la pretinsa nerespectare de către autoritatea publică a principiului statuat la art. 31 din Codul administrativ, potrivit căruia actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, aspect invocat de apelant în susținerea poziției sale, a constatat că actul contestat și anume, decizia nr. 1292 din 27 septembrie 2023 a fost suficient de motivat și detaliat, fiind indicate toate temeiurile de fapt și de drept ce au justificat emiterea acestuia. Prin urmare, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești la emiterea deciziei nr. 1292 din 27 septembrie 2023 a respectat întocmai prevederile art. 31 și art. 118 din Codul administrativ, fiind indicate argumentele ce au dus la admiterea parțială a cererii înaintate de Igor Deviza.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

37. La 21 octombrie 2024, Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 20 august 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii înaintate.

38. În susținerea recursului, recurentul a invocat că instanța de apel interpretând legea contrar jurisprudenței Curții Supreme de Justiție, și-a întemeiat soluția judecătorească pe concluzii arbitrare, contradictorii și străine pricinii judecate. Or, în pofida reiterării în conținutul deciziei a cadrului legal care garantează părintelui care locuiește separat de copilul său

minor dreptul de a petrece timpul împreună cu fiica sa, dreptul de a avea întrevederi cu copilul și dreptul de a fi vizitat de către fiica minoră în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, de vacanță, de concediu, zilelor de naștere, totuși în motivarea respingerii solicitărilor, instanța de apel a reținut că pe de o parte: „completul judiciar atestă că... la caz reclamantul/apelant nu a prezentat argumente justificative ale faptului lezării drepturilor și intereselor legitime ale sale și ale copilului său minor xxxxx”, iar pe de altă parte, derogând de la cele statuate, completul judiciar deja a conchis contrariul, constatând că „la caz, apelantul Igor Deviza invocând încălcarea intereselor și drepturilor sale și ale fiicei sale xxxxx, a lăsat fără concretizare și motivare dezacordul formulat, limitându-se la invocarea caracterului nemotivat și lipsit de considerente juridice a actului administrativ individual defavorabil (pag.12, alin. 2 și 4 din decizia din 20 august 2024 a CAC). În opinia recurentului, discrepanțe ce reconfirmă caracterul arbitrar al hotărârii contestate, denotă și lipsa asigurării protecției efective a drepturilor reclamantului/apelant și a fiicei sale, ceea ce, reprezintă prin sine temeii distinct de recurs prevăzut în art.432 alin. (1) lit.a, e) din Codul de procedură civilă, Or, este nu doar inadmisibil, dar și ilegal. Norma art.219 din Codul administrativ expres obligă instanța de judecată să cerceteze starea de fapt din oficiu, fără a fi legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, obligații lipsa executării cărora și a anihilat drepturile părintelui care locuiește separat de copilul său minor, care în cazul din speță au fost grav lezate prin emiterea actului administrativ individual defavorabil - motive pentru care pledează pentru casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel prin care „s-a legalizat” decizia Direcției asistență socială și protecție a familiei Hîncești nr.1292 din 27 septembrie 2023. Actul administrativ din speță este ilegal, nemotivat, lipsit de considerente faptice și juridice și, drept consecință, pasibil anulării în partea contestată, or, la aprobarea programului contestat de întrevederi, organul emitent a acționat atât în detrimentul tatălui care locuiește separat de copilul său, cât și al copilul minor. Astfel, a încălcat prevederile imperative ale legii, care prin art.58 alin. (1), art. 60 alin.(1), (4), art. 62 alin.(1), art. 64 alin. (1), (2), (2¹), (2²), (2³), din Codul familiei, dar și prin dispozițiile art. 17, art. 18 alin.1, art. 31 alin.(1),(2) din Legea nr.338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, garantează părintelui care locuiește separat de copilul său minor, adică dreptul de a petrece timpul împreună cu fiica; dreptul de a avea întrevederi cu copilul său; dreptul de a fi vizitat de către fiică în perioada sărbătorilor, zilelor de odihnă, de vacanță, de concediu, ca și zilelor de naștere a tatălui. La fel, s-a constatat încălcarea prevederilor imperative ale art. 21 alin.(1), (3), art. 24 alin.(1), art. 30 alin.(2), art. 31, art.32 alin.(2) din Codul administrativ, ceea ce, prin sine nu doar demonstrează lezarea flagrantă a drepturilor legitime ale copilului minor și ale tatălui, dar și combate concluziile arbitrare ale instanței de apel cu privire la faptul că „la caz, apelantul Igor Deviza invocând încălcarea intereselor și drepturilor sale

și ale fiicei sale xxxxx, a lăsat fără concretizare și motivare dezacordul formulat.

39. Recurentul a reiterat, în esență, circumstanțele de fapt conform acțiunii formulate.

40. La 11 decembrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului și terțului copia recursului depus, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, avizul de recepție, anexate la materialele dosarului (Vol.II, f.d.57-58).

41. La 24 decembrie 2024, prin intermediul poștei terestre (Vol.II, f.d.63), Livia Ialți, reprezentată de avocatul Alexandru Savva, a depus referință la recurs, solicitând respingerea recursului.

42. Alte referințe nu au parvenit.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Art. 244 din Codul administrativ:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

(2) Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

44. Art. 245 din Codul administrativ, în vigoare din 01 septembrie 2023:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

45. Art. 245¹ din Codul administrativ, în vigoare din 01 septembrie 2023:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

46. Art. 246 din Codul administrativ, în vigoare din 01 septembrie 2023:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: h) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

47. Referitor la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 august 2024, iar la 04 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.47), instanța ierarhic inferioară a notificat decizia motivată. Astfel, recursul declarat la 21 octombrie 2024 a fost depus cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

48. Din analiza prevederilor art. 245¹-246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele precitate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

49. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

50. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

51. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

52. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel

Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

54. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

55. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

56. Completul de judecată al Curții Supreme de justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

57. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

58. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în

sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A)

59. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit.h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Igor Deviza, reprezentat de avocatul Vitalie Caldîba.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni